

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-425 8, 9, 10 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO (ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO PAKEITIMO), LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ ĮSTATYMO NR. X-914 4, 6, 8, 9, 10 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO 4¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO (ARCHITEKTŲ RŪMŲ ĮSTATYMO) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 40 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO (TERITORIJŲ PLANAVIMO) PROJEKTAMS PATEIKTŲ INSTITUCIJŲ IŠVADŲ, Į KURIAS NEATSIŽVELGTA ARBA ATSIŽVELGTA IŠ DALIES

Išvadas pateikusi institucija, rašto data, Nr.	Pastaba, į kurią neatsižvelgta	Kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
<p>Ekonomikos ir inovacijų ministerija 2021-01-14 Nr. (4.6-82E)-3-129</p>	<p>1. Architektūros įstatymo projekto 4 straipsniu siūloma nustatyti, kad Regioninę architektūros tarybą (toliau – Taryba) sudaro 13 narių: 7 nariai išrenkami iš Lietuvos Respublikos architektų rūmų (toliau – Rūmai) narių; 2 nariai išrenkami iš Lietuvos architektų sąjungos (toliau – LAS) narių; 2 nariai išrenkami iš Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos (toliau – LKAS) narių, baigusių architektūros ar kraštovaizdžio architektūros studijų krypties studijas; 2 nariai, vykdantys nuolatinę mokslinę pedagoginę architektūros srities veiklą, skiriami Lietuvos Respublikos universitetinių aukštųjų mokyklų, vykdančių architektūros krypties studijų programas (toliau – aukštųjų mokyklų). Atsižvelgiant į Architektų rūmų įstatymo projektu siūlomus pakeitimus, manytina, kad 7 tarybos nariai, išrenkami iš Rūmų narių, būtų atestuoti architektai, turintys architekto kvalifikacijos atestatą (toliau – atestatas) ir besiverčiantys atestuoto architekto veikla. Susipažinus su Rūmų, LAS ir LKAS interneto svetainėse skelbiamais narių sąrašais, pažymėtina, kad kiti nariai, išrenkami iš LAS ir LKAS narių, ar aukštųjų mokyklų skiriami nariai, taip pat gali būti atestuoti architektai, turintys atestatą ir besiverčiantys atestuoto architekto veikla. Remiantis siūlomais pakeitimais, yra tikimybė, kad Tarybą sudarys nuo 7 iki 13 narių, besiverčiančių atestuoto architekto veikla, t. y. gali būti, kad toje pačioje rinkoje veikiantys atestuoti architektai turės lemiamą įtaką vertinant konkurentų projektus. Siūlome papildyti siūlomas Tarybų sudarymo nuostatas, kad iš LAS ir LKAS išrenkami nariai ir aukštųjų mokyklų skiriami nariai nebūtų <u>besiverčiantys atestuoto architekto veikla</u> arba apsvarstyti kitas galimas alternatyvas, kurios leistų užtikrinti vienodas sąlygas sąžiningai konkurencijai architektūros paslaugų rinkoje</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies Regioninės architektūros tarybos atlieka ekspertinį architektūros vertinimą, ir tai atlikti gali tik šios srities profesionalai – architektai. Architektų rūmų atstovai į tarybas renkami Rūmų narių susirinkime, demokratiškai išrenkami tie, kurie turi pasitikėjimą tarp narių, ir reikiamą profesinę patirtį atlikti ekspertinį vertinimą. Konkurencijos taryba raštu 2021-01-21 Nr. (2.30Mr-43)6V-74 pateikė pasiūlymą, jeigu Tarybos sudėtis nebūtų keičiama, užtikrinti, kad tuo atveju, kai yra vertinami kitų architektų projektai, tokio projekto atžvilgiu įtakos negalėtų daryti toje pačioje rinkoje veikiantis ūkio subjektas. Atsižvelgus į tai, siūlome iš esmės nekeisti šių institucijų sudėties dėl Architektų rūmų narių delegavimo, tačiau nustatyti interesų vengimo sąlygas. Manytina, kad tikimybę sumažinti interesų konfliktą bei sąžiningos konkurencijos laisvės principo pažeidimo riziką, galima užtikrinti įteisinus nusišalinimo prievolę ir nustatant teisę kreiptis neįvykus nusišalinimui. Siūloma patikslinti pareigos nusišalinti atvejus, siekiant vengti interesų konflikto ar kitų susijusių aplinkybių. Įstatymų lygmenyje siūloma nustatyti, kad Regioninių tarybų nuostatai, prieš juos tvirtinant Rūmų tarybai, būtų suderinti su Aplinkos ir Kultūros ministerijomis. Aplinkos ir kultūros ministerijoms derinant minėtus nuostatus, būtų užtikrinama, kad įstatymų lygmeniu nustatyta nusišalinimo</p>

	<p>5.<...> Taip pat siūlytume patikslinti šiuo aspektu Architektų rūmų įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalimi keičiamo įstatymo 4 straipsnio 1 dalies pirmąjį sakinį: „1. Rūmų nariai yra visi Lietuvos Respublikoje atestuoti architektai, išskyrus atestuotus architektus, sustabdžiusius narystę Rūmuose. <...>“ Pažymėtina, kad net ir sustabdęs narystę Rūmuose atestuotas architektas turėtų išlaikyti galimybę verstis atestuoto architekto veikla už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų. Pagal 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje 16 straipsnio 1 dalį valstybės narės gerbia paslaugų teikėjų teisę teikti paslaugas ne toje valstybėje narėje, kurioje jie yra įsisteigę. Atsižvelgiant į tai, siūlytume patikslinti Architektų rūmų įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalimi keičiamo įstatymo 4 straipsnio 1 dalies paskutinį sakinį taip: „1. <...> Atestuotas architektas, nesiverčiantis atestuoto architekto veikla Lietuvos Respublikoje, kurią suteikia teisę vykdyti turimas architekto kvalifikacijos atestatas, turi teisę sustabdyti narystę Rūmuose.“ Atitinkamai turėtų būti patikslintos ir Architektų rūmų įstatymo projektu papildomo 4¹ straipsnio 1, 2, 3, 4, 6, 8 dalys, taip pat projekto 6 straipsniu keičiamo įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 7 papunktis</p>	<p>sąlyga ir kitos pareigos būtų įgyvendinamos. Neatsižvelgta Pažymėtina, kad atestuotas architektas, gavęs Aplinkos ministerijos patvirtinimą, kad jo architekto profesinė kvalifikacija, įgyta Lietuvos Respublikoje, atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo reikalavimus, turi teisę kreiptis į Europos Sąjungos, kitas šalis, dėl jo architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo, ir šių šalių teisės aktų nustatyta tvarka gavus reikiamus dokumentus, verstis architekto veikla tose šalyse. Atestuotas architektas, teikdamas architekto paslaugas užsienyje, naudojasi šalyje, kurioje teikia architekto paslaugas, įgytais dokumentais, ir laikosi toje šalyje nustatytų reikalavimų, taip pat teisių ir pareigų asmenims užsiimantiems architekto veikla. Manome, kad siūlomu reguliavimu atestuotas architektas, sustabdęs narystę Rūmuose, išlaiko galimybę verstis architekto veiklą už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų.</p>
	<p>10. Siūlome apsvaistyti, ar nereikėtų Architektų rūmų įstatymo projekto papildyti nuostatomis, reglamentuojančiomis, kuris Rūmų organas: Rūmų profesinės etikos taryba, Architektų profesinio atestavimo komisija ar kt., ir kokia tvarka nagrinėja suinteresuotų asmenų ir (ar) pačių atestuotų architektų skundus, pareiškimus, prašymus dėl atestuotų architektų, kurie sustabdę narystę Rūmuose, vykdo veiklą, kurią galima vykdyti tik su atestatu, ir (ar) teikia išvadas Rūmų sprendimo priėmimui</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Papildomi paaiškinimai pateikti aiškinamjame rašte.</p>
	<p>11. Teikiama Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 40 straipsnio 8 dalies ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 12 straipsnio 15 dalies pakeitimai yra nekonkretūs ir nesukuria teisinio aiškumo. Siūlytume Architektų rūmų įstatymo projektu papildomo 4¹ straipsnio 8 dalies nuostatą perkelti į Teritorijų planavimo įstatymo 40 straipsnio 8 dalį ir į Statybos įstatymo 12 straipsnio 15 dalį atskirais punktais ir atsisakyti blanketinės nuorodos į kitus Lietuvos Respublikos įstatymus. Taip pat siūlytume papildomai patikslinti Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 28¹ straipsnio 5 dalies 7 punktą ir taip pat vietoj nuorodos į Lietuvos Respublikos įstatymus perkelti nuostatas iš Architektų rūmų įstatymo projektu papildomo 4¹ straipsnio 8 dalies. Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų 28¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pastabų neturime.</p>	<p>Neatsižvelgta Architektūros įstatymas reglamentuoja architektų veiklą bendra apimtimi, todėl mūsų siūlymu ir naikinimo pagrindas, kuomet atestatas naikinimas dėl vertimosi veikla deklaravus, kad veiklos nevykdo, turėtų atsirasti šiame įstatyme, visoms specialiaisiais įstatymais (Statybos, Teritorijų planavimo ir kt.) suteiktoms veiklos sritims. Šie įstatymai, nustato skirtingus naikinimo pagrindus remiantis šių įstatymų reguliavimo dalyku. Atsižvelgus į siūlomą pastabą, visi šie įstatymai dubliuotų tą pačią nuostatą, todėl šiuose įstatymuose nurodyta, kad atestatas naikinamas „kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytais pagrindais.</p>
Konkurencijos	9 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytume, kad dėl siūlomų pakeitimų	Atsižvelgta iš dalies

<p>taryba 2021-01-21 Nr. (2.30Mr-43)6V- 74</p>	<p>sumažėtų tikimybė, jog architektai, išrinkti į Tarybas, ir toliau vertintų konkurentų darbus. Tačiau siekiant dar labiau sumažinti galimo interesų konflikto bei sąžiningos konkurencijos laisvės principo pažeidimo riziką, siūlome numatyti, jog ne Architektų rūmų nariai, o kiti deleguojami nariai sudarytų Tarybų ir Architektų profesinio atestavimo komisijos narių daugumą</p>	<p>Atsižvelgus į tai, kad komisijos nariai turi turėti reikiamos profesinės patirties (būti atestuoti), siūlome iš esmės nekeisti šios institucijos sudėties dėl Architektų rūmų narių dalyvavimo, tačiau nustatyti interesų vengimo sąlygas.</p> <p>Manytina, kad tikimybę sumažinti interesų konfliktą bei sąžiningos konkurencijos laisvės principo pažeidimo riziką, galima užtikrinti įteisinus nusišalinimo prievolę ir nustatant teisę kreiptis neįvykus nusišalinimui.</p> <p>Taip pat, jau esamu reguliavimu veikia kontrolės mechanizmas, kuris Statybos įstatymo 12 str. 23 dalyje nustato atestavimo komisijos priimtų sprendimų apskundimo teisę:</p> <p>23. Skundus dėl sprendimų dėl kvalifikacijos atestato ir (ar) teisės pripažinimo dokumento išdavimo (neišdavimo), sprendimo dėl kvalifikacijos atestato ir (ar) teisės pripažinimo dokumento galiojimo sustabdymo ar galiojimo panaikinimo teisėtumo nagrinėja aplinkos ministro sudaryta komisija aplinkos ministro nustatyta tvarka.</p> <p>Atsižvelgus į tai, manytina, kad papildomas institucijų dalyvavimas komisijos veikloje stebėtojų teisėmis būtų perteklinis, atsižvelgus į aplinkybę, kad asmuo komisijos sprendimą turi teisę skusti Aplinkos ministerijai.</p>
<p>Kultūros ministerija, 2021-02-04 Nr. S2-389</p>	<p>1. Atsižvelgiant į tai, kad Regioninės architektūros tarybos teikia išvadas dėl nekilnojamojo architektūrinio ir urbanistinio paveldo, siūlome kartu su Lietuvos Respublikos restauratorių sąjunga apsvarstyti galimybę keičiamą Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 18 straipsnio 3 dalį papildyti punktu, kuriame būtų nustatyta, kad ne mažiau kaip 2 Regioninės architektūros nariai išrenkami visuotiniame Lietuvos Respublikos restauratorių sąjungos suvažiavime iš Lietuvos Respublikos restauratorių sąjungos narių, baigusių architektūros studijų krypties studijas.</p>	<p>Atsižvelgti iš dalies</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos kraštovaizdžio architektų ir Restauratorių sąjungų narių skaičius yra nedidelis lyginant su kitomis organizacijomis, tokiomis kaip Lietuvos architektų sąjunga ar Lietuvos architektų rūmai, kurių nariai deleguojami į Regionines architektūros tarybas, siūloma patikslinti šį įstatymo pakeitimo projekto straipsnį, išdėstant jį sekančiais: „ne mažiau, kaip vienas narys išrenkamas visuotiniame Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos suvažiavime iš Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos narių, turinčių aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines architektūros studijų krypties arba kraštovaizdžio architektūros studijų krypties studijas, arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją;“ ir “ne mažiau kaip 1 narys išrenkamas visuotiniame Lietuvos Respublikos restauratorių sąjungos suvažiavime iš Lietuvos Respublikos restauratorių sąjungos narių, turinčių aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines architektūros studijų krypties arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją”.</p>
<p>Lietuvos</p>	<p>6, Atsižvelgiant į 2019-01-21 Konkurencijos Tarybos raštą Nr.(2.11-35) 6V-</p>	<p>Neatsižvelgta</p>

<p>architektų rūmai 2021-02-09 Nr. S21/02/10</p>	<p><u>142 ir norėdami išvengti galimo interesų konflikto ir sąžiningos konkurencijos laisvės principo pažeidimo Rūmai informuoja, kad Rūmų siekis yra atsisakyti kvalifikacijos tobulinimo kursų programų kontrolės, bet išlaikyti Rūmų teisę organizuoti kvalifikacijos tobulinimo kursus. Atsižvelgiant į tai siūloma patikslinti įstatymų nuostatas.</u></p>	<p>Pagal galiojantį Architektų rūmų įstatymą, vienas iš Rūmų steigimo tikslų – rūpintis architektų profesinės kvalifikacijos tobulinimu, vykdyti profesinės veiklos stebėseną, atliekant funkciją – organizuoti Rūmų narių kvalifikacijos kėlimą (3 str. 1 dalies 5 punktas). Šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 3 punkte numatyta, kad Rūmų taryba nustato architektų kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarką.</p> <p>Minėtame, Konkurencijos tarybos rašte pateiktose išvadose, nurodyta, kad Rūmų, kaip viešo administravimo subjekto funkcijos organizuoti Rūmų narių kvalifikacijos kėlimą neturėtų apimti ūkinės veiklos vykdymo, t. y. architektų kvalifikacijos tobulinimo kursų rengimo, tam, jog būtų išvengta galimo interesų konflikto ir sąžiningos konkurencijos laisvės principo pažeidimo. Rūmai, pagal priskirtas atestavimo funkcijas, atlieka kvalifikacijos tobulinimo vertinimą, todėl atitinkamai siūloma keisti Architektų rūmų 11 str. 1 dalį papildant, kad „Architektų profesinio vertinimo komisija yra Rūmų organas, kuri teikia išvadą Rūmams dėl architektų kvalifikacijos atestatų ir teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo arba jų galiojimo panaikinimo, įspėjimo pareiškimo, architektų kvalifikacijos tobulinimo“.</p> <p>Atsižvelgus į tai, kad vienas iš Rūmų steigimo tikslų rūpintis ne tik architektų atestavimu, bet ir profesinės kvalifikacijos tobulinimu, manytina, kad Rūmų pateiktas siūlymas iš esmės prieštarauja Rūmų nustatytiems Rūmų steigimo tikslams ir jų vykdomoms funkcijoms.</p>
	<p>2. Architektūros įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad Architektūros, teritorijų planavimo, nekilnojamojo architektūrinio ir urbanistinio paveldo sričių ir kitiems su architektūra susijusiems klausimams nagrinėti, rekomendacijoms teikti ir pasiūlymams valstybės ir savivaldybių institucijoms, priimančioms su architektūra susijusius sprendimus, teikti, taip pat architektūros kokybei vertinti steigiamos regioninės architektūros tarybos. Architektūros įstatymo 18 straipsnio 5 dalyje nurodytos Regioninės architektūros tarybos funkcijos. <u>Atsižvelgiant į regioninių architektūros tarybų svarbą užtikrinant architektūros kokybę ir į architektūros įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas Aplinkos ministerijos kompetencijas architektūros srityje, kurių viena yra ir architektūros kokybės siekis, manytina, kad Aplinkos ministerija turėtų bent dalinai finansuoti regioninių architektūros tarybų veiklą.</u></p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pažymėtina, kad Įstatymo projektais nenumatoma nustatyti tarybų veiklos finansavimo pagrindų.</p> <p>Manytina, kad Rūmų veiklos finansavimo klausimai, vykdant funkcijas formuojant tarybas, techniškai jas aptarnaujant ir organizuojant jų darbą, atsižvelgus į tarybų veiklos svarbą siekiant architektūros kokybę ir viešojo intereso įgyvendinimo, galėtų būti svarstomi Rūmams pateikus išsamų tarybų veiklos finansinį pagrindimą, atlikus ir pateikus šios veiklos sąnaudų ir pajamų, kitų finansinių veiksnių analizę.</p>